View the original article

ДОНБАС

Бої під землею. Деталі операції нацгвардійців «Велес» у трубах газогону біля Куп'янська

Денис Тимошенко Світлана Кузьменко Донбас.Реалії

28 жовтня 2026, 06:30

Бійці мчать на самокаті газовою трубою під Куп'янськом. Кадри з відео, оприлюдненого «Хартією» про унікальну контрнаступальну операцію «Велес»

> *«Основна логістична артерія була відрізана», каже про результати операції «Друїд», командир роти БПЛА батальйону оперативного призначення 13-ї бригади НГУ «Хартія»*

30 полонених, близько сотні знищених російських солдатів і 15 кілометрів взятого під контроль газогону на північ від Куп'янська – це результати операції «Велес»,

оголосив 22 жовтня 2-й корпус Нацгвардії «Хартія».

Саме через цю трубу російським штурмовикам вдалося прорватися до Куп'янська у вересні 2025 року – відтоді центр міста перебуває у «сірій зоні», за даними проєкту DeepState. У місті постійно фіксувалися російські солдати, які продовжували туди просочуватись трубою.

За даними The Wall Street Journal, Сили оборони намагалися тримати під вогневим контролем виходи із газогону, але солдати армії РФ робили нові «дірки», через які залишали об'єкт. Там у них були кулеметні позиції, барикади і навіть житлові приміщення. Через це, як заявили у «Хартії», кілька місяців тому вони ухвалили рішення витіснити позиції армії РФ із труби і взяти її під повний контроль.

Про операцію Радіо Донбас Реалії (проєкт Радіо Свобода) розпитали командира роти БПЛА батальйону оперативного призначення 13-ї бригади НГУ «Хартія» на позивний «Друїд».

(Редакція не вказує прізвище з міркувань безпеки)

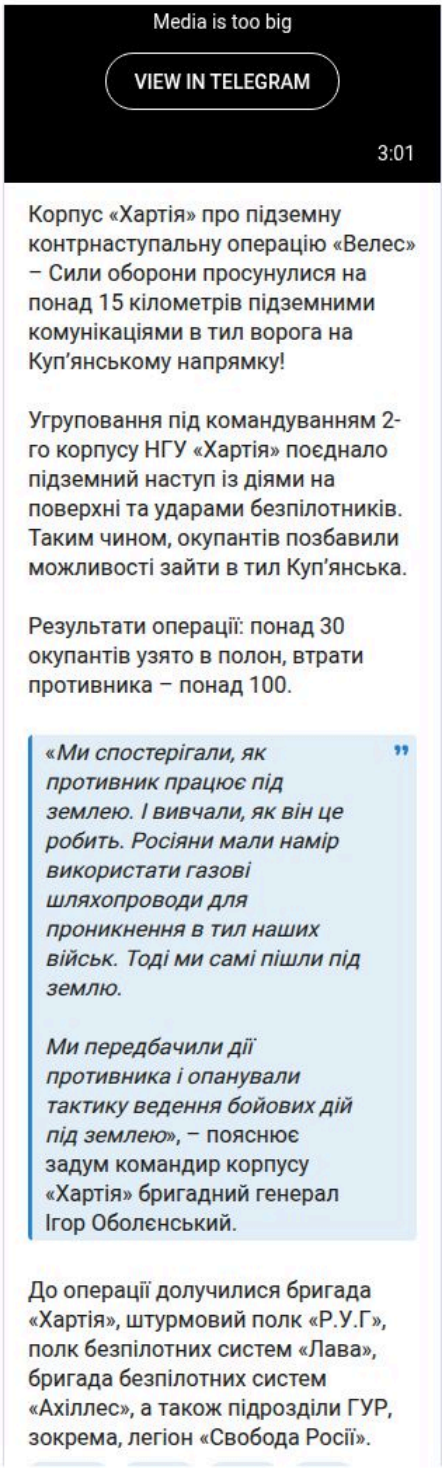

У газовій трубі. Кадри операції «Велес», яку здійснив 2-й корпус Національної гвардії України «Хартія»

– Бригада «Хартія» опублікувала відео, одна з цитат: «Ми опанували тактику ведення війни під землею». Розкажіть, будь ласка, що це за тактика, в чому вона полягає?

– Фактично, що сталося: відкрили, скажімо так, новий фронт, новий рівень війни – підземний. Повернулися, з одного боку, до часів Першої світової, до В'єтнамської війни, до досвіду середньовічних війн. З іншого боку, максимально наповнили технологіями цю трубу. І, в принципі, саме завдяки цьому змогли виштовхати противника далі.

На відео ви показали журналістів *(в ефірі Радіо Донбас Реалії – ред.)*, які їздили в трубі на самокатах – вони зараз працюють в форматі метро, тобто з точки А в точку Б, з точки Б в точку А, відповідно.

Це доставка логістики, продовольства, води, доставка палива, наприклад, для генераторів, доставка особового складу і так далі. Безпечно, швидко і на порядок більш прогнозовано, ніж піші заходи на позицію, якими доводиться більшості підрозділів як нашої армії, так і армії противника займатися на деяких напрямках.

– Дрони поки не літають там, я так розумію, тому і безпечніше.

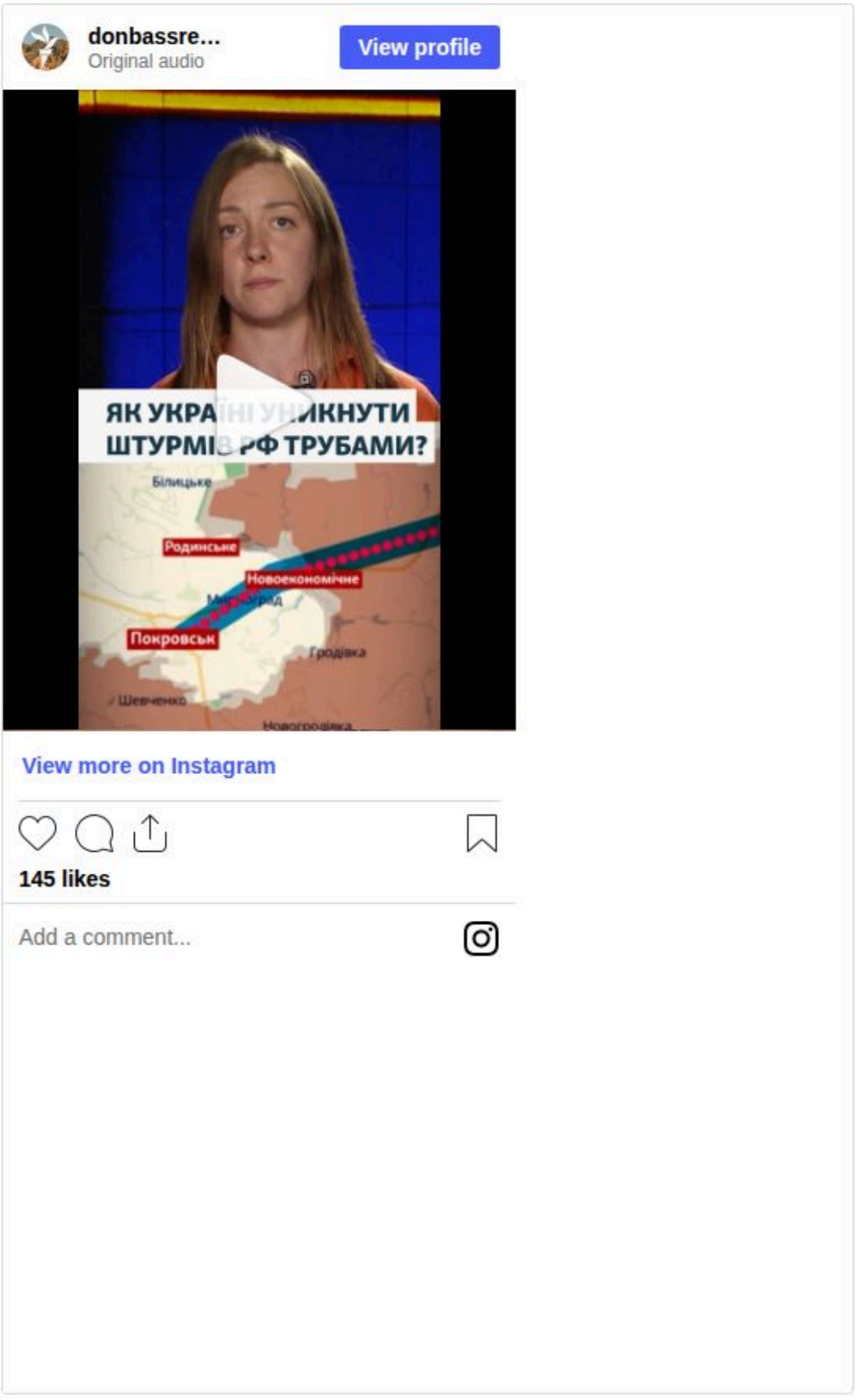
– Саме так. В принципі, в цьому основна перевага, основна і проблема. Тобто є плюси, є мінуси, але все ж таки більше плюсів.

Коли ти впевнений, що особовий склад дістанеться з однієї точки в іншу, що особовий склад буде нагодований, матиме достатню кількість води, елементарно навіть, що буде більш стабільний зв'язок.

> **“ Максимально наповнили технологіями цю трубу**

Коли переривається радіозв'язок, можна скористатись технологіями минулого, це «тапік» так званий – просто дротовий зв'язок. Інтернет – знову ж таки повне розуміння того, що відбувається на передньому краю, на позиціях у трубі, за допомогою камери.

Більша контрольованість, більша прогнозованість того, що там відбувається, і більше можливостей вплинути на ворога, не отримати відповідь.

– «Друїде», у вас там прямо позиції в трубі?

– Так-так, передній край: хлопці з кулеметами, барикади з мішків, наповнених землею, що виноситься з самих тунелів, які копаються вздовж труби, під трубою, з боку від труб. І ними наповнюються ці барикади. Поміж барикад кулемет, камера.

Таким чином і йде оборона. Тобто навіть тут керівництво обороною ведеться, скажімо так, онлайн з пунктів управління.

Саме завдяки перевазі наявності інтернету, стабільного зв'язку і повній контрольованості того, що відбувається там. У противника, наскільки нам відомо від полонених, радіозв'язок, «тапіки»; інтернету, камер – такого формату у них немає.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:
Штурми через трубопроводи. Що робити, щоб супротивник не заходив у тил через труби?

– Що там із повітрям? Ми бачили історії, що російські військові гинули у цих трубах і на місці, і пізніше від проблем із легенями, були й розслідування відповідні. Українські захисники як там, чи є чим дихати взагалі? Там сиро, я так розумію. Опишіть, будь ласка. Є плюси, я так розумію, головні – відсутність дронів та нормальна логістика, і якась передбачуваність, більша безпека. Але дихати там чим?

– Робляться вентиляційні отвори. На передових ділянках, де є загазованість або під питанням рівень загазованості, вона перевіряється датчиками CO2. Далі перевіряємо можливість зайти в ту чи іншу ділянку [труби] попередньо з кисневими масками.

Вже коли є чітке розуміння, що ця ділянка не загазована або ця ділянка, так, залишається проблемною, але не несе загрози для здоров'я, просто, скажімо так, маємо дискомфорт, в таких ситуаціях використовуємо.

Якщо якась ділянка загазована вище певного рівня, робляться вентиляційні отвори, і особовий склад не заходить туди.

Ми нею певний час не користуємося, доки проходить провітрювання.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:
«Хартія» вибила штурмовиків армії РФ з труби біля Куп'янська. Росія готується до підземної війни?

– А тривалий час, я так розумію, намагалися «хартійці» контролювати виходи з цієї труби, але російські солдати пробробляли все нові й нові «дірки» в них. Я правильно розумію, тактика полягала в тому, щоб вгризтися в цю трубу, зайти в цю трубу, і вийти на північ від Куп'янська в якомусь несподіваному місці зайти і вийти?

– В принципі, все вірно, на дев'ять із десяти. Останнє: ми знали про цей підкоп, хлопці чули противника, в тому числі завдяки тому, що там несеться ця служба, плюс камери, які передають звуки.

Було розуміння, що приблизно десь на цій ділянці, невеличкій, противник буде намагатись врізатись. І, відповідно, хлопці його вже чекали. Відпрацювали по тій групі, далі вже продовжили просування наші військові.

Тобто все, окрім ефекту несподіванки, противник спланував нормально, виконав якісно, але інформація витекла, і ми були готові до цього в тому конкретному моменті, що показано на відео.

– Як вибивали російських штурмовиків? 15-кілометрову ділянку труби взято під контроль, за повідомленням корпусу Нацгвардії «Хартія». Скільки там було цих штурмовиків, як довго вони там перебували, як ви їх вибивали?

– Скільки там було загалом особового складу, я не можу точно сказати, тому що є інформація від полонених, яких близько 30 військовослужбовців, не згадаю зараз

точну цифру. Знаю, що більше ста стовідсотково підтверджених «двохсотих» противника.

Плюс теж важливий момент, до того, як почались контрнаступальні дії з нашого боку, ми оборонялись лише на невеликій ділянці, а противник через трубу пропускав військовослужбовців, які заходили на північ Куп'янська, на сусідні посадки.

Тобто це теж важливо зрозуміти, що не всі військовослужбовці противника перебували в трубі.

> **Знаю, що більше ста стовідсотково підтверджених «двохсотих» противника**

Вони проходили транзитом через трубу, і велика кількість особового складу, там більше батальйона було покладено в землю на виходах з труб.

Оскільки виходи з труб передбачувано були під контролем наших «мавіків», FPVшки та важкі бомбери вже близько року на цьому напрямку «розбирають» супротивника на етапі виходу з труби.

А от планування вже операції зі звільнення, скажімо так, труби і блокування оцього логістичного маршруту противника, розпочалось трохи пізніше, коли ми проаналізували досвід, що робить противник, як він це робить, чому це вдається. Тоді вже почали свої дії в такому напрямку, але більш технологічно.

Бійці на самокатах долають труби газогону, а за ними стежать з командного пункту і керують операцією. Кадри з відео 2-го корпусу НГУ «Хартія», знятого під час реалізації операції «Велес»

– Як?

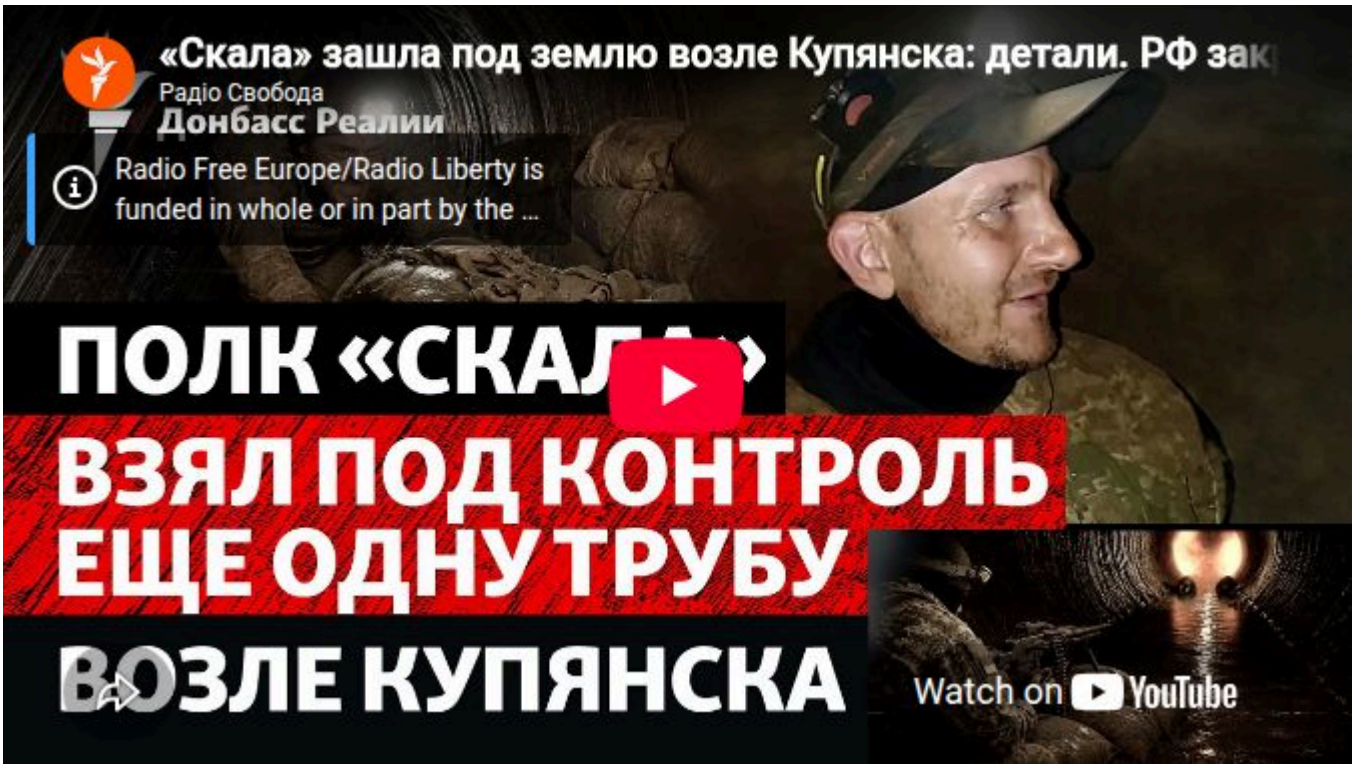
– По-перше, врізались в трубу, тобто підкоп з боку від труби, врізались, затягнули особовий склад, а потім поетапно звільняли.

Яким чином поетапно це було?

Оскільки труба базово цілісна, рвали її на ділянки.

Важкими бомберами, FPVшками розривали трубу, завалювали виходи, відпрацьовували туди тими ж важкими бомберами у великій кількості і блокували противника етап за етапом.

Іноді кількасот метрів навіть проходили, а на деяких ділянках за 10-20 метрів стояли тижнями, щоб пересунути барикаду, передову позицію нашу вперед.

– Тобто це і стрілецькі бої, я так розумію, з російськими штурмовиками, які сиділи у цих трубах.

– Стрілецькі стабільно, але найбільша перевага була саме в наявності різних засобів ураження. І блокування.

Блокування було дуже важливе, тому що коли особовий склад – не важливо, це дві людини, які заблоковані, чи 20 військовослужбовців – відрізані від постачання з боку своєї тилової сторони, вони врешті-решт або здаються, або гинуть. І

ноді гинуть від порохових газів власних – від відпрацювання, іноді просто від нестачі їжі, води. У когось серце зупинялось. Різні були випадки.

Але головним були не штурмові дії, лоб в лоб, а обходи з боку, обкопування з нашої сторони. Оце блокування в трубах і просто і відбиття спроб доставити їм логістику FPV чи теж важкими бомберами з боку противника.

> **“ Не буду казати, що жоден військовослужбовець більше не потрапить у Куп'янськ**

Блокування цих дірок, які вони виривали, вже будучи заблокованими, і чекали доставки, знищення посилок, знищення бортів на підльоті. Тоді вони надають перевагу тому, щоб вижити, і обирають полон.

– І головне питання: що в результаті цієї операції? Нагадаю ще раз, повідомляється, що корпус узяв під свій контроль 15 кілометрів газопроводу на північ від Куп'янська. Що змінилося для безпеки Куп'янська? Чи можна стверджувати, що головний маршрут для інфільтрації російських солдатів на північ Куп'янська перекрито?

– Скоріше так, ніж ні. Не буду казати, що жоден [російський] військовослужбовець більше не потрапить у Куп'янськ. Я не Господь Бог, не можу цього гарантувати, але так, основна логістична артерія була відрізана.

У газовій трубі. Кадри операції «Велес», яку здійснив 2-й корпус Національної гвардії України «Хартія»

– Що в самому місті зараз? Російські штурмовики постійно намагалися і просочувалися. І досі вони там є, згідно з мапою DeepState, «сіра зона» продовжує залишатися фактично в центрі міста, що свідчить про наявність там російських солдатів, наскільки я розумію.

– Так, одиничні невеликі групи штурмові там є. Вони не зовсім штурмові, я б сказав це закладки, які займають якийсь напіврозбитий підвал, розвалений бліндажик і просто доповідають про прольоти наших дронів, про пересування наших піших груп.

Такі поодинокі групи чи навіть просто окремо військовослужбовці, які сидять там по одному місяцями, ми виявляємо, потроху зачищаємо.

Але дійсно, основною проблемою була можливість просочувати на цей берег **Осколу** нові групи через трубу. Чим вони і займались.

Куп'янськ – великий залізничний вузол на сході Харківської області. Окупований в перші місяці повномасштабної війни і звільнений ЗСУ в вересні 2022 року. Росія заявила про друге захоплення Куп'янська 20 листопада 2025-го – про це президенту РФ Володимиру Путіну доповів Валерій Герасимов, начальник російського Генштабу. Генеральний штаб Збройних сил України одразу ж заперечив ці заяви.

12 грудня командування корпусу Нацгвардії «Хартія» повідомило, що Сили оборони прорвалися до річки Оскіл і повністю перекрили маршрути поставок російському угрупованню в Куп'янську.

Цього ж дня президент України **Володимир Зеленський** оприлюднив відео, де він стоїть біля стели на в'їзді до Куп'янська. Загалом після українських контратак місто практично повністю перебуває під контролем ЗСУ.

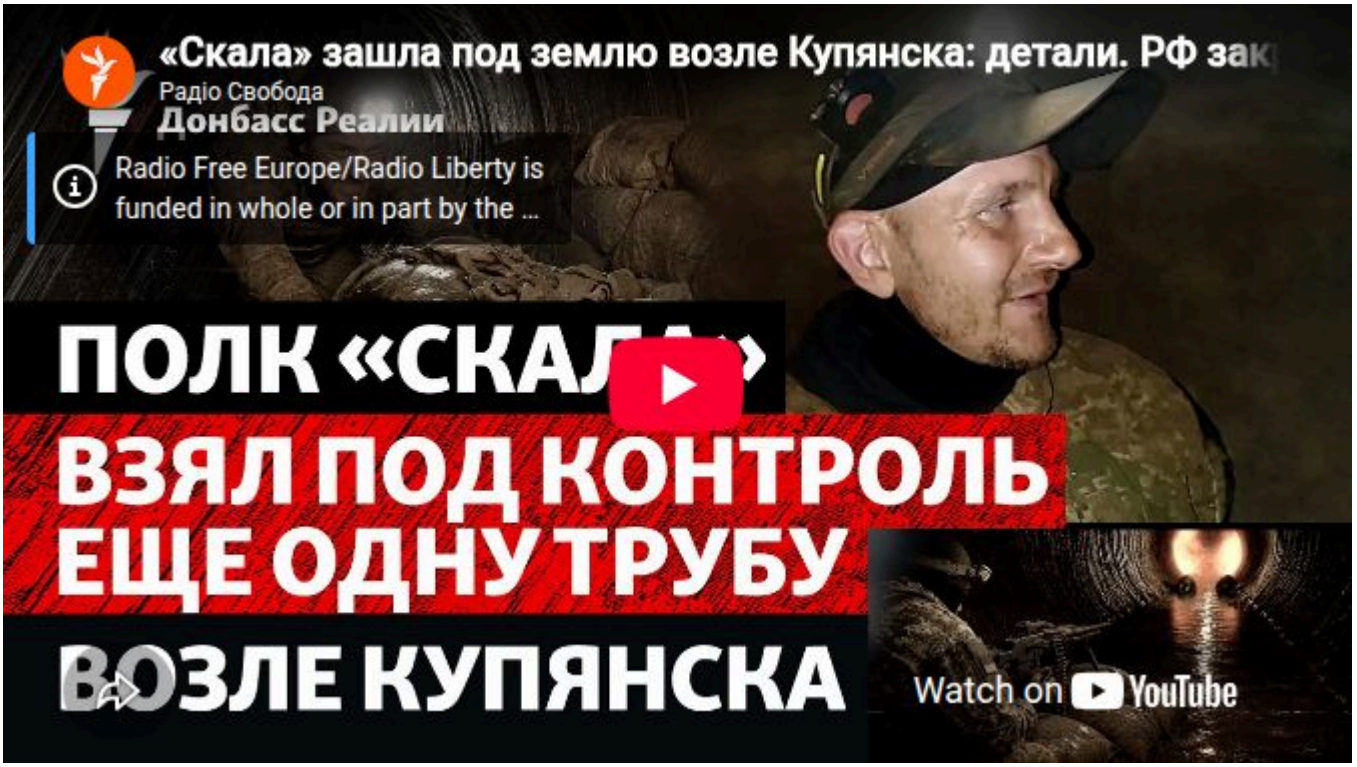
Куп'янський контрнаступ став першою за кілька років саме наступальною операцією Сил оборони, яку українські військові та експерти оцінюють як успішну.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Чому Путін одержимий Донбасом?

ОСТАННІЙ ВИПУСК РАДІО ДОНБАС РЕАЛІЇ:

Поділіться з нами своїм відгуком про статтю: на пошту Donbas_Radio@rferl.org, у фейсбук, Whats App або Imo: +380635710657. Якщо ви живете на окупованій території – пропонуйте теми, діліться міркуваннями через анонімну форму donbass.realii.info. Донбас Реалії працюють для аудиторії по обидва боки лінії фронту.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:
Драпатий: три місяці на посаді. Що зробив головком ЗСУ? Оцінки військових і аналітиків

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:
«Путін йде ва-банк»: чому Росія більше не шукає виправдань ударам по цивільних українцях?

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Оборона серед тіл, компот з дощу і вихід із позиції наосліп. Піхотинець «Ромео» про оборону Костянтинівки

Денис Тимошенко

Народився і виріс в Донецьку. Закінчив філологічний факультет Донецького національного університету імені Василя Стуса, магістр журналістики. У медіа – із 2008 року, співпрацював із газетами Донеччини. Після переїзду до Києва співпрацював із низкою всеукраїнських телеканалів як сценарист та журналіст. На Радіо Свобода – із січня 2016 року. Цікавлюся культурою, історією, документальним кіно.

Донбас.Реалії

Донбас.Реалії – проєкт для Донбасу та про Донбас по обидва боки лінії розмежування. З 2014 року ми створюємо та добуваємо унікальний контент – ексклюзиви з окупованих міст і лінії фронту, відео й фото, мультимедійні репортажі, розслідування, радіо та телепрограми.

У соцмережах:

– Facebook

– Telegram

– Instagram

– Twitter

– Телепроєкт Донбас Реалії на YouTube

– Радіо Донбас Реалії на YouTube

Україна | Війна | Донбас

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.